

Pozemkové úpravy ve zhoršených klimatických podmínkách

(ohrožená budoucnost)

Krajský pozemkový úřad pro Plzeňský kraj

V. A. Mazín

Praha 17. 6. 2015

Zemědělství ve světle klimatických změn

1. Projevy

- Zvýšená průměrná teplota → posun vegetačních stupňů
- Extrémní úhrny srážek → povodně
- Nerovnoměrně rozložené srážky během vegetačního období → sucho

2. Důsledky

Ztráta komplexnosti agroekologických systémů

Klimatickohydrologické změny

1. Náhodné (krátkodobé) jevy

- Zimní a jarní bleskové povodně
- Extrémní letní sucha
- Nevyrovnané srážky ve vegetačním období
- Abnormální a náhlá eroze

2. Trvalé (dlouhodobé) jevy

- Snížená hladina podzemní vody
- Ztráta úrodnosti půdy
- Sedimentace splavenin
- Vyplavování cizorodých látek

Společný jmenovatel ekokrizových jevů:

ztráta retence zemědělské krajiny

Kolaps agroekologických systémů

1. Rizikové chování člověka (kritická situace)

- Rozsáhlý půdní blok orné půdy (až 1 km dlouhý)
- Systematická drenáž na celé ploše
- Dráhy soustředěného odtoku

samotná agrotechnika nestačí (viz GAEC 1 a 2)

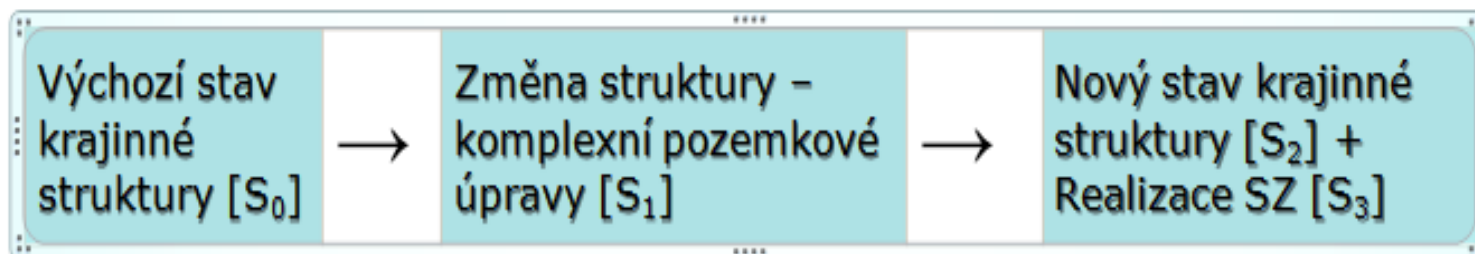
2. Řešení

Zachycení a zpomalení zrychleného odtoku vody v kritických profilech a místech **technickými opatřeními**

Proces KoPÚ

(majetkoprávní vypořádání, projekce a realizace stavby)

1. Návrh KoPÚ (stav S_0 až S_1)

- Zahájení pozemkových úprav [S_0]
- Vyhotovený návrh KoPÚ [S_1]
- Časová náročnost asi 5 roků

2. Projekční příprava (stav S_1 až S_2) a realizace stavby (S_3)

- Projektová dokumentace společných zařízení zpracovaná na základě návrhu KoPÚ [S_2]
- Realizace společných zařízení [S_3]
- Časová náročnost asi 4 roky

Komplexní pozemkové úpravy (KoPÚ) jako možnost řešení kolapsu

- Vytipování vhodných profilů pro vodohospodářská a protierozní opatření (studie, plán SZ)
- Majetkoprávní příprava výměnou pozemků a využití státních a obecních pozemků (stavební parcela)
- Zpracování projektové dokumentace a stavba

POZOR: Provedení KoPÚ včetně stavby trvá 10 let

Zasakovací průleh s doprovodným zatravněným pásem

Nejefektivnější řešení regulace zrychleného odtoku vody z krajiny (komplexní opatření)

- Zachycení povrchového a podpovrchového odtoku z orné půdy a drenáží
- Částečné převedení na podzemní odtok
- Zmírnění vodní eroze na půdním bloku
- interakční prvek v krajinné struktuře

Průleh (šířka = 12 m, hloubka = 1 m) dokáže na 1 m zadržet až 8 000 l vody

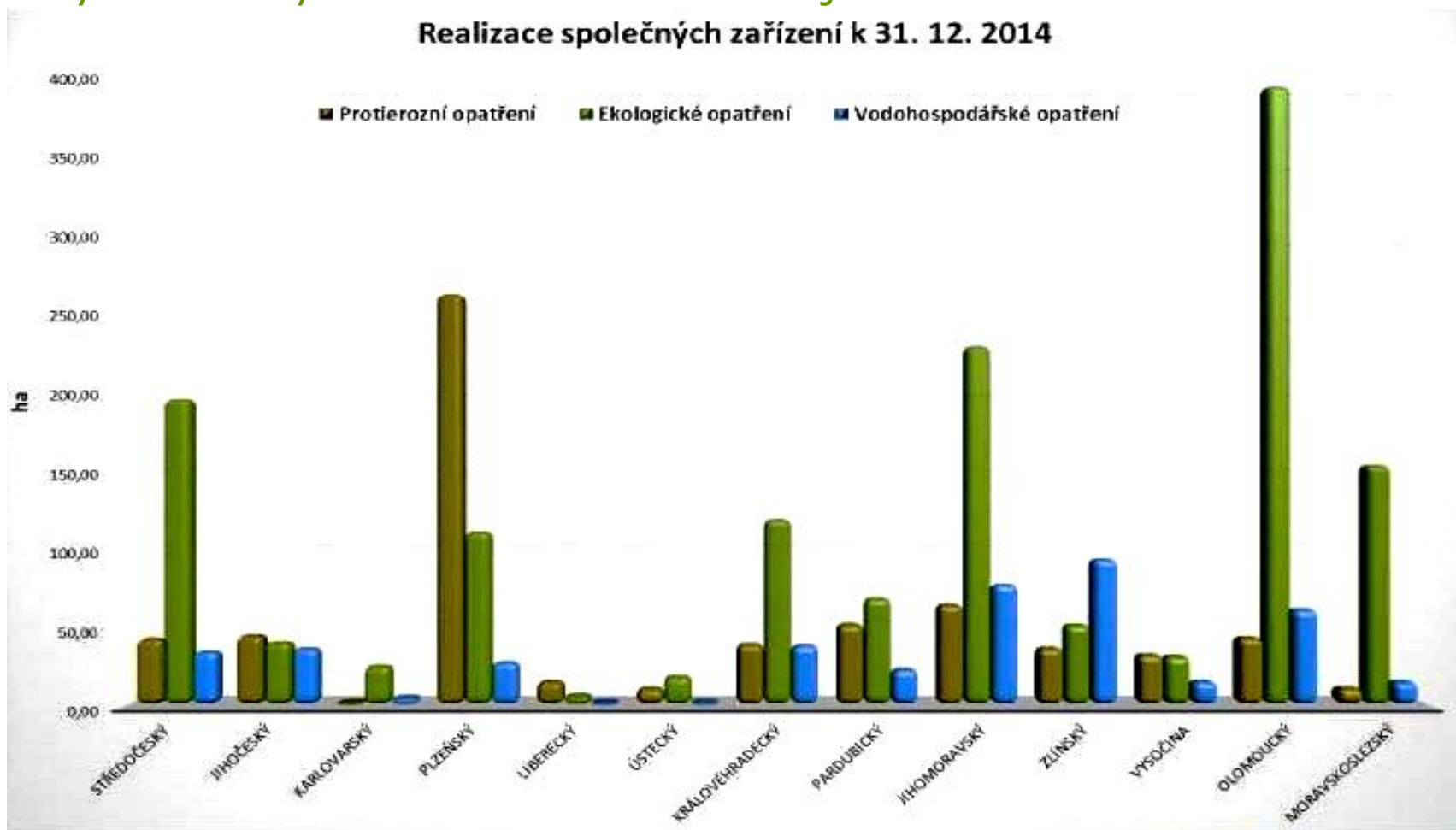
STÁTNÍ
POZEMKOVÝ ÚŘAD

Míra realizace vodohospodářských a protierozních opatření ČR

(KoPÚ v období 1994–2014)

Za kraj průměrně 9 protierozních a 11 vodohospodářských opatření, vysoká nevyrovnanost okresů a krajů 1–26

Mobilizace pozemkových úprav a adaptace zemědělské politiky na klimatické změny

„Předpoklady a přání?“

- Upřednostnění poskytování veřejných statků nad konkurenceschopností zemědělských podniků
- Podmíněnost příjmu dotací na půdu budováním technických opatření pro retenci vody
- Retence vody jako součást udržitelných zemědělských postupů
- Komplexní pozemkové úpravy jako řízený systém se schopností majetkoprávní přípravy a realizace vodohospodářských opatření

...jak dál s promarněnou dobou?

- Nová *koncepce* a mobilizace pozemkových úprav (spolupráce Povodí, MZe, MŽP, krajů a obcí)
- Strategický cíl- retence vody v povodí IV. řádu
- Osvěta veřejnosti a politická podpora
- Nasměrování budoucí dotační politiky po r.2020
- Zapojení *zemědělců* a vlastníků půdy do realizace
- Výkupy pozemků a dotační tituly na výstavbu technických opatření (průlehy, meze, nádrže)

Děkuji za pozornost